

VESTNIK

PROSVETNIH ZVEZ

Jubilejno leto sv. Cirila in Metoda.

Po naročilu katoliških škofov naše države se bo letos kar najslovesneje praznoval naš veliki verski jubilej — 1100-letnica rojstva sv. Cirila. Jugoslovanski škofje so za ta jubilej izdali posebno okrožnico, ki se bo v vseh župnih cerkvah prečitala s prižnice.

Cerkvena proslava se bo pričela dne 14. februarja 1927. Ker je to ravno ponedeljek, zato se bodo velike prireditve vršile v nedeljo dne 13. februarja.

V naših cerkvah imamo malo spominov na sv. Cirila in Metoda; redke so slike sv. slovanskih apostolov. A nekaj cerkvene proslave jima lahko priredimo. To je zvonjenje. Dne 13. in 14. februarja naj se po vsej slovenski zemlji z **najslovesnejšim zvonjenjem** oznanja, da hočemo zvesti ostati dragoceni dediščini sv. Cirila in Metoda.

Prosvetna društva, ki so ognjišča versko-prosvetnega dela po župnijah, naj posvete vso skrb, da se proslava 1100-letnice vrši kolikor mogoče na slovesen način. Članice naj poskrbe, da bo cerkev lepo okrašena. Povabijo se društveniki, da prejmejo sv. obhajilo, katerega naj darujejo za spreobrnjenje ločenih bratov. Udeležo naj se ure molitve. Mi Slovenci veliko premalo molimo za razkolne Slovane. Angleški katoličanji molijo pri vsakem blagoslovu molitev: za spreobrnjenje Anglije. Sadovi te molitve se kažejo

v tem, da se vsako leto do 13.000 anglikanov in luteranov povrne v naročje katoliške cerkve. Po cerkvenih opravilih naj društva prirede slavnostne akademije. V ta namen prilagamo nekaj sporedov:

I. 1. Sv. Ciril in Metod. Petje (Cerkvena pesmarica). 2. S. Sařdenko: Skoro poslušnici. (Deklamacija iz knjige: Marijino kraljestvo na Jutrovem.) 3. Sv. Ciril in Metod. (Predavanje s skioptičnimi slikami.) 4. Ustoličenje sv. Cirila in Metoda. (Dramatični prizor.) 5. Povsod Boga. (Cerkvena himna.)

II. 1. in 2. točka kakor v sporedu I. 3. S. Sardenko: Slovanska apostola. Zgodovinska igra s petjem v petih dejanjih.

III. 1. Veličaj duše mojã. (Cerkvenoslov. koral iz knjige: S. Sardenko: Slovanska apostola.) 2. Apostola Slovencev. (Slavnostni govor.) 3. Dr. J. Krek: Sv. Ciril in Metod stopita na slovansko zemljo. (Dramatični prizor iz knjige: Dr. J. E. Krek, Izbrani spisi, I. zvezek.) 4. Slovo apostolov v 3 dramatičnih slikah. (Igra; spisal S. Sardenko.)

Vse imenovane igre, dramatične prizore, deklamacije in pevske točke preskrbi na željo društva Prosvetna zveza v Ljubljani. Ob tej priliki naj se povabijo društveniki, da naj se udeleže romanja na Velehrad, katero bo sredi avgusta 1927 in bo stalo okrog 700 Din.

Apostola Slovencev.

Vsi veliki evropski narodi zajemajo velik del svoje duhovne moči in vztrajnosti iz davnih domovinskih in verskih tradicij. Domovinske tradicije se tesno družijo z verskimi tradicijami, domovinska ljubezen se spaja z vero in verskimi spomini. Narodna, domovinska in državna zavest je tesno spojena z imeni in spomini verskih apostolov, buditeljev in domačih svetnikov. Celo pri narodih, ki so že globoko okuženi po brezverstvu, se v dobi velikih prevratov in nevarnosti zbuja verska misel; v takih dobah zopet oživljajo davne in zatemnjene domače verske tradicije, prej prezirana verska misel se priznava kot važna moralna pomoč za rešitev domovine in kot odrešilna moč narodov. Ta pojav se je že večkrat ponavljal pri Francozih. V današnjih krizah se po vsej Evropi domovinska ljubezen družijo z obnovo domačih verskih tradicij.

Slovenci nimamo velikih domovinskih tradicij. A še bolj žalostno je, da naša skromna zgodovina ni ožarjena s spomini domačih svetnikov in da na oltarjih naših cerkva ne vidimo mož, o katerih bi mogli reči, da so izšli iz našega ljudstva, z njim čutili in trpeli.

A v naši mračni zgodovini se blešči spomin dveh svetih mož, ki sta kakor bleščeč meteor za trenutek ožarila tužno zgodovino naših pradedov in povzročila tako veliko versko in kulturno gibanje, da ju polovica Evrope slavi kot svoja apostola. Naša domovina je posvečena po delu dveh velikih svetih prosvetiteljev; naša zemlja je posvečena po stopinjah dveh velikih apostolov Kristusove blagovesti. Našim pradedom v Prekmurju in vzhodni Štajerski sta sveto vero oznanjala sv. Ciril in Metod. Sveti Metod je bil kot prvi panonski in moravski nadškof tudi vladika naših prednikov. Po naši zemlji sta sveta brata potovala v Rim, po naši zemlji je s trudnimi koraki stopal sv. Metod, ko je potoval v Rim, da se brani proti klevetam svojih sovražnikov, po naši zemlji je hodil, ko se je potolažen vračal iz Rima. Naši pradedi so bili deležni prvih toplih

žarkov slovanske krščanske prosvete in književnosti.

Versko delovanje sv. Cirila in Metoda je tako spojeno z našo politično zgodovino, da bi morali tej svetli točki v naši temni davnosti posvetiti več pozornosti, ako hočemo uspešno gojiti domovinsko in versko zavest. Proučevanje želja in dela svetih slovanskih apostolov, proslavljanje njunega spomina, češčenje njunega svetniškega zgleda tvori važno poglavje verske in domovinske vzgoje našega ljudstva; ako bi to poglavje prezirali, potem bi bili sami krivi, da bi se veri odtuževalo naše ljudstvo in naše izobraženstvo. Sv. Ciril in Metod sta naši kulturni zgodovini vtisnila verski pečat.

Čas je, da našo versko zgodovino očistimo raznih legend, s katerimi je oglejski patrijarh utemeljeval svoje pravice nad našimi pokrajinami. Vrnimo se k sv. Cirilu in Metodu, katerih delo in življenje se toliko sijajneje blešči, kolikor bolj napredujejo znanstvene raziskave. Delajmo da bomo sv. Cirilu in Metodu postavili dostojne oltarje v srcih našega ljudstva in da bo ljudstvo moglo tudi na oltarjih naših cerkva gledati kipe in slike velikih naših apostolov, ki sta tako globoko ljubila slovansko ljudstvo.

Sv. Ciril in Metod sta velika glasnika vesoljne krščanske ljubezni in edinosti vseh narodov v eni Kristusovi cerkvi. Po visoki ideji vesoljne krščanske edinosti v dobi nastajajočega cerkvenega razkola, po izredni prosvetni delavnosti in po junaški svetosti spadata med največje može svetovne zgodovine in najodličnejše svetnike katoliške cerkve.

V dobi velikih političnih bojev ne smemo pozabiti visokih verskih idej, ki so zmožne pomirjevalno in blažilno vplivati na razprte narode. Zato slavimo sveta solunska brata z globoko željo, naj bi vsi narodi, ki jih družijo sveti spomin slovanskih apostolov, vzljubili eno Mater Cerkev in se zedinili v veri in ljubezni sv. Cirila in Metoda.*

* »Slovenec«, dne 5. julija 1924, uvodni članek »Sv. Ciril in Metod«.

F. K.:

Izobrazba — vir napredka.

(Predavanje.)

Prav za prav bi se naslov tega predavanja moral glasiti: **Prava izobrazba — vir pravega napredka.** Kajti ni vsaka izobrazba prava, ni vsaki napredek res napredek. Kajti pravo je le to, kar je dobro in pošteno. Pošteno in dobro pa je le, kar dviga in pospešuje človekov dušni in telesni blagor. Izobrazba je tedaj vir resničnega napredka le, če služi človekovemu časnemu in večnemu blagru.

Morda ni bilo dobe v človeški zgodovini, ko bi se bilo toliko govorilo in pisalo o izobrazbi in napredku. Kako se proslavlja kultura sedanjega časa? Ljudem je odprta pot po zemlji, pod zemljo, po zraku in pod morjem — človeški um je iznašel sredstva, ki so premagala zrak, zemljo, vodo in razdaljo. Po zraku se lahko vozimo in za pečjo lahko sediš, pa poslušaj govore in petje iz Nemčije, Anglije in Amerike. Res, to je napredek, ki izvira iz nove kulture, iz izobrazbe človeškega uma.

In vendar! Povejte mi, koliko se danes počutite srečnejše! Povejte mi, koliko dušne in telesne sreče vam je prineslo vse to! Koliko je sedaj blagostanje ljudstva večje kakor je bilo tedaj, ko še vsega tega nismo poznali! Že pred vojno so dolgovi vseh evropskih držav znašali nad 110 milijard kron. Danes samo naša država dolguje več kot toliko. Koliko pa znašajo vknjiženi dolgovi kmetov! In ti vsak dan bolj rastejo! Na drugi strani pa se po borzah in bankah kupičijo vrednosti papirjev, v katere je spremenjen sad dela žuljavih rok. In ti papirji so požrešni in žro, žro neprestano ter zahtevajo vedno več sadov od dela tistih, ki orjejo, kopljejo, sejejo, kujejo. Zanjejo pa tisti, ki niso nikdar sejali.

To je napredek, ki pomeni zasužnjevanje. Ker ne služi človeku, ampak profitu. To pa zato, ker svet ne priznava Boga, ampak časti Mamona! Kajti v veri v Mamona sloni izobrazba modernega človeka in njegovega uma.

Ali pa je izobrazba človekovega srca sedaj večja in boljša? Ali je danes v svetu več ljubezni do bližnjega, več usmiljenja, več plemenitosti? Ostala je ljubezen in usmiljenost tam, kjer je ostalo živo krščansko mišljenje, izginila pa je ljubezen, kjer je izginila vera v krščanskega Boga. Pretresljiva je slika, ki jo je videl sv. apostol Janez v skrivnem razodetju, kjer piše:

»In prišel je k meni eden od 7 angelov in mi je govoril in rekel: Pridi in pokažem Ti obraz velike nečistnice, s katero so grešili vladarji zemlje in iz njene čaše opojnosti se opili prebivalci sveta. In videl sem žensko sedeti na škrlatno-rdeči živali, pokrito z imenom bogoskrunstva. In ženska je bila opravljen v purpur in škrlat, okrašena z zlatom in dragimi kamni in biseri in zlato čašo je držala v roki, napolnjeno z gnusobo, nečistostjo in zakonolomstvom in na njenem čelu je stalo zapisano: Misterij — skrivnost hudobije, veliki Babilon, mati nečistosti, zloba na zemlji. In videl sem žensko kakor opito od krvi svetnikov in od krvi spoznavalcev.«

Veliki Babilon — stari poganski Rim. Sv. Janez kliče: »Padel je, padel Babilon veliki — v eni uri je bilo končano vse njegovo bogastvo!« Toda zdi se, da ta Babilon — ta ženska zopet vlada nad nami! Poglejte Mehiko! Kako preganjajo katoliške redovnice! Pri nas hočejo izobrazbo in vzgojo mladine v istem duhu! Slovenski list brani in zagovarja Mehiko! V listih v slovenskem jeziku se pišejo stvari, kakor bi jih pisala ženska, ki jo opisuje sv. Janez. In ne to v imenu izobrazbe in napredka!

Mi pa hočemo solca, izobrazbe, ki temelji na večnih resnicah. Le ena nam nudi trajni in resnični napredek! Napredek v gospodarstvu, delavnost, varčnost, ljubezen do bližnjega, svetost družine itd.

Manjka nam svobode in duha svobode. Tožimo nad krivicami, Slovenci smo zatirani, gospodarsko propadamo, duševno

bomo zaostali, zraven pa je še naša mladina v nevarnosti, da se nam pokvari.

Ko se borimo za svobodo, treba nam več duha svobode!

Jožef Flavij popisuje trpljenje Judov pred razdejanjem Jeruzalema. Poroča, kako je judovski veliki duhovnik Anan Judom klical, ko so obupali: »Če Vas plenijo, ostajate ravnodušni, če vas bijejo, molčite! In nad umorjenimi še jokati ne upate... Ali je najplemenitejši in najnaravnejši vseh čuvstev, ljubezen do svobode, v vasi čisto izumrla? Če pustite, da vas uničijo sodržavljani, in to najslabši in najpropalejši, je to znamenje strahopetnosti in hlapčevstva. Bojite se, da je onih več, da so bolj drzni in da imajo večjo moč? Tega ste krivi sami! Njihovo število vsak dan narašča, ker vsi hudobneži in profitarji uhajajo k sovražniku, s katerim so enih misli! Tako narašča njih pogum!«

2000 let je od tega! In danes naj se to izvršuje nad nami katoliški Slovenci? Ne! Mi gradimo in delamo svojo svobodo v znamenju krščanske izobrazbe duha in srca. V tem znamenju delamo za dušni in telesni napredek Slovencev! To znamenje sta nam prinesla sv. Ciril in Metod. To delo ni lahko, težko je in

naporno! Kakor sta delala trdo in naporno sv. Ciril in Metod.

Sv. Ignacij v svoji knjigi o duhovnih vajah popisuje veliko polje pri Babilonu. Na sredi tega polja je prestol in na njem sedi **Lucifer**. Prestol je odet v plamen in dim. Okrog njega cela vojska najemnikov in pomagačev od vseh strani in vseh dežel. Lucifer: »Pojdite ven! Vi vsi! Ne ognite se nobeni deželi, nobeni vasi, nobeni hiši, nobeni družini! Povsod vdrite notri in škodujte, škodujte, škodujte!« In strašen krik se razlegne: »Pojdemo škodovat!« Nebo se stemni, ko gredo, mir narodov preneha, državljeni se spro, nezadovoljnost narašča, sveta družinske vezi se drobe, mladina propada. — Tako popisuje sv. Ignacij delo duha, ki se je uprl Bogu.

In zato moramo graditi na drugem temelju za pravi napredek, za pravo izobrazbo.

Geslo: Ali križ ali Babilon! Veliko jih je odpadlo. Ti so mrtvi. Moremo jih oživiti z ljubeznijo, kakor Gospod Lazarja. Slovenski Lazar, zbudi se, oživi, vstani iz groba in hodi z nami, in delaj z nami za pravo izobrazbo in pravi napredek slovenskega naroda.

F. B.

Oderska razsvetljava.

(Govor.)

Na podlagi teh pojasnil nam postaja na videz komplicirana slika že jasnejša. Pojdimo še korak dalje! Že na prvi pogled vidimo, da je razdeljena cela napeljava na dva montažna krogotoka, tako da nam kljub večjemu kratkemu stiku ostane polovica žarnic še pri svetlobi. Levi krog obsega polovico bele luči, celo modro luč, polovico kontaktov ter razsvetljava dvorane. Ostalo nosi desni krogotok, namreč polovico bele luči in pol kontaktov, rumeno in rdečo luč. Po dve beli žarnici vsake svetlobne vrste imate svoje stikalo, tako da rabimo za oba kroga vseh štirih vrst 8

sikal za belo luč, ker imamo po 4 bele žarnice v eni vrsti. Barvne luči, ki se manj rabijo, so montirane tako, da obsega eno stikalo dve vrsti po dve žarnici iste barve, n. pr. prvo in tretjo, drugo in četrto vrso. Za vsako barvno luč je treba tedaj dvoje stikal. Bolj idealno je seveda, če damo za istobarvno luč vsake vrste svoje stikalo; za ta slučaj jih rabimo 4 za vsako barvo. Luč vsake barve ima svoj regulacijski upor (regulator), na katerega jo lahko pripreukalo omogoča direktno zvezo brez klopimo potom posebnega pretikala. To upora (kot jo imamo na skici), odklo-

pitev, zvezo preko upora in zopet odklopitev. Te situacije dobimo zaporedoma, če obračamo pretikalo na desno.

Zapustimo za nekaj časa našo skico ter se pomudimo malo pri regulacijskem uporu ali regulatorju. Kot že ime pove, reguliramo ž njim jakost luči; več upora če vključimo, bolj pade tok in ž njim svetloba luči. Da dobimo enakomerno padanje, oz. naraščanje svetlobe, moramo imeti možnost, uporabiti enakomerno vključevati, oz. izključevati. Kontaktni in drsalni upori, ki jih dobimo v trgovinah, imajo to lastnost le v mali meri. Kadar preskoči kontaktno pero z enega gumba na drugega, se svetloba sunkoma spremeni, ker s tem preskočimo z večjega upora na manjšega ali obratno. Da bi sprememba ne bila sunkovita, bi morali imeti zelo veliko število kontaktnih gumbov in z njim v zvezi stoječih uporov. Tak aparat bi pa bil zelo drag, saj stane navadni do 1000 Din in še več. Zato si bomo rajše svoj regulator kar sami naredili in sicer takega, ki bo deloval popolnoma enakomerno in nevidno. Dela se lotimo takole: V stekleno posodo s širokim vratom spustimo kovinsko (najbolje bakreno) ploščo, na katero smo pritrdili konec žice. Nato napravimo iz pločevine (po možnosti bakrene) stožec, vrh katerega pritrdimo drugo žico. Napravimo še pripravo, s katero lahko ta stožec enakomerno in polagoma spuščamo v stekleno posodo. Ta priprava je lahko vijak, kolesce, fino zobato kolo itd., paziti moramo le, da je vrh stožca s to pripravo izolirano zvezan. V posodo nalijemo vode, kateri za slučaj, da imamo mehko vodo, prideneemo nekaj zrn soli. (S tem dosežemo namreč večjo provodljivost.) Oba konca žic zvežemo v seriji s skupino žarnic, katerim hočemo spreminjati luč, in sicer preko pretikala, ki nam omogoča direktno zvezo žarnic, prekinitev in zvezo preko našega upora. (Pretikalo rabimo poleg prekinjanja še zato, da nam ni treba pošiljati toka preko regulatorja, kadar ne rabimo sprememb.) S tem je naš regulator popolnoma gotov.

Začnimo sedaj z regulacijo! Najprej nastavimo pretikalo tako, da je regulator vključen. Stožec sedi tedaj na dnu steklene posode na bakreni plošči. Tok lahko teče po prvi žici na bakreno ploščo, odtod na dotikajoči se stožec ter zopet po žici nemoteno naprej — luč gori svetlo. Če sedaj pričnemo dvigati stožec, nastane med njim in ploščo zmeraj večji presledok, ki ga izpolni voda. Tok mora iti od plošče skozi naraščajočo višino vode do stožca, katerega mokri plašč enakomerno manjša. Voda stavi toku precej upor, ki z razdaljo enakomerno raste, mokra ploskev stožca, na katero more priteči električni tok skozi vodo, pa istotako enakomerno zginja iz vode. Napetost in z njo moč luči vsled tega enakomerno pada. Če začnemo sedaj spuščati stožec navzdol, jame svetloba naraščati. — Velikost steklene posode se ravno po toploti, ki jo v vodi povzroči tok. Merilo naj bo, da vsled te toplote zavre en liter vode, če zadržuje skozi 15 minut tok 10 žarnic po 50 vatov. Če imamo torej na enem regulatorju več kot 10 žarnic in jih hočemo dalje kot 15 minut regulirati, rabimo posodo, ki drži več kot 1 liter. Za splošne razmere bo pa 1 liter vode zadostoval.

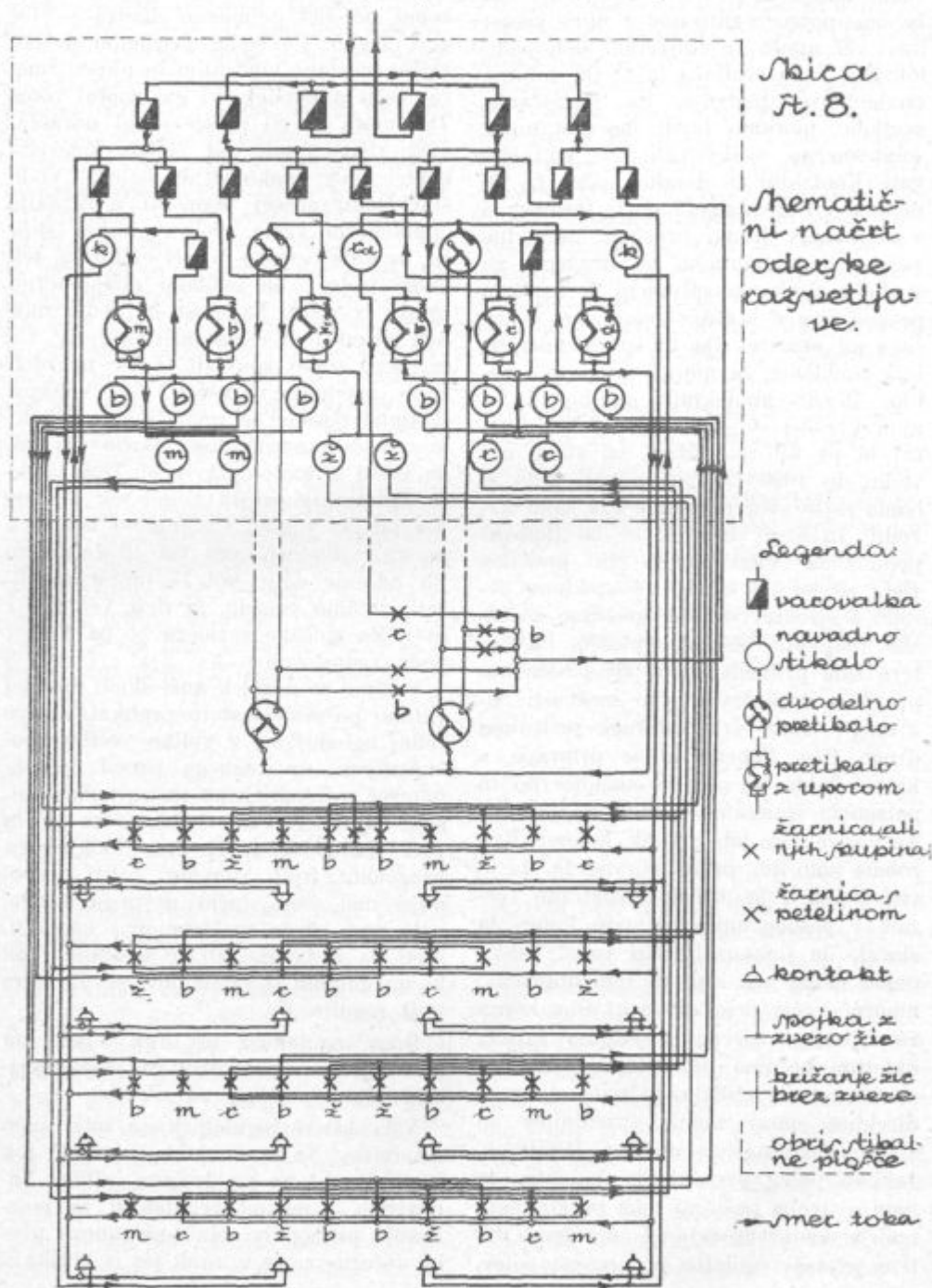
Vrnimo se nazaj k naši skici. Na njej vidimo po vrsti šestero pretikal, katere sedaj ogledujemo z veliko večjim spoštovanjem: na vsakega izmed njih je namreč priklopljen po en ravnokar opisani regulator. Prvi vlada modro luč in leve kontakte, drugi belo luč levega krogotoka, tretji rumeno; četrti gospoduje nad belo lučjo desnega kroga, peti nad rdečo in desnimi kontakti, šesti pa nad razsvetljavo dvorane. Tok ki ga dobimo iz kontaktov, se da torej tudi regulirati.

Brez regulatorja in brez stikala na plošči je le šepetalčeva luč, ki se prižiga potom petelina na svetilki.

Vsi našeti regulatorji so med sabo neodvisni. Na enem lahko slabimo tok istočasno, ko ga na drugem jačimo. Napravimo z našimi regulatorji za poizkušnjo prehod iz solnčnega dneva preko večerne zarje v mrak ter iz mraka v

mesečno noč! Ko imamo poln dan, nam gore vse bele in rumene luči; če imamo sobo, damo še skozi okno širok rumen solnčni pramen z žarometom. Žaromet je zvezan s kontakti iz modrega regu-

latorja! Predno začnemo z regulacijo, smo dali rdečemu regulatorju največji upor, vsem ostalim (razven dvorane) pa najmanjšega ter jih že pred dejanjem sklenili preko pretikala. Ko začne dan

pojematl slabimo najprej solnčni pramen skozi okno s tem, da zvišujemo modri upor tako dolgo, da pramen izgine. Žaromet sedaj odstranimo. Istočasno pojenjuje rumena luč žarnic, ker jim večamo upor. Ko je rumena luč tako oslabela, da žarnice še komaj vidno brle, začnemo z uporom belih luči. Iz prej žarečega dne se prične delati večer. Bele žarnice privijemo nekaj nad polovico, hkratu začnemo odvijati zopet rumene in za njimi rdeče žarnice, ki nam delajo zarjo. Ko smo belo luč že skoraj popolnoma izločili, se nam rumena in rdeča zlivati v oranžno-rdečo zarjo poletnega večera. Sedaj začne pojematl rumena; na njeno mesto stopa istočasno modra. Ko je rumena izločena in modra močno privita, imamo vijolično svetlobo, ki nam predstavlja večerni mrak. Zatem pritismo še na rdečo upor, nakar nam ostane samo modra — noč. Noč pustimo nekaj časa ležati, nato pa precej hitro privijemo zopet rumeno, ki se z modro vred spoji v lepo zeleno — mesečino. Če je še premalo svetlo, pustimo narasti zopet nekaj belih luči.

Podobno kot v naravi dnevne spremembe lahko delamo s pomočjo luči v sobah različno razpoloženje. Rumena luč da sobi značaj slovesnosti, zato jo rabimo za dvorane, cerkve itd. Rudeča ali oranžna barva napravi sobo toplo in domačo, zelena pa mrzlo in zapuščeno. Modra ali vijolična luč napravi vtis nečesa skrivnostnega, zato ž njo (ali pa z zeleno) obsevamo prikazni, pokopališča in razvaline.

Že iz tega površnega opisa razvidimo, kako važno vprizoritveno sredstvo dobimo z dobro razsvetljevalno napravo. Seveda je za vse te manipulacije treba precej vaje. Če se nam ne posreči prvič, se nam pa petič; truda za to nam ni žal, ker se z uspehom bogato poplača ter nudi pri delu obilo užitka nam samim, društvu in občinstvu.

Zadnje napretikalo z uporom na desni spada, kot smo že omenili, k inštalaciji za dvorano. To imamo podano v shematični obliki sredi skice med stikalno ploščo in odersko nape-

ljava. S pretikalom lahko ugašujemo in prižigamo žarnice v dvorani direktno ali jih pa priklopimo na regulator, da jih ž njim ugašamo. Ugaševanje potom upora je mnogo elegantneje, ker ugasne luč polagoma in ne ostro kot pri stikalu. S tem varujemo oči in žarnice. Kot vidimo na skici, gresta iz regulatorja dva odcepa. Eden vodi do dveh dvopolnih pretikal na stikalni plošči, drugi pa do dveh enakih pretikal v dvorani. Ti dve dvojici pretikal nam omogočata, da se lahko poslužujemo istih žarnic izza odra in iz dvorane. Pri predstavah naj se daje luč za dvorano le izza odra. Pretikala v dvorani naj bodo zato v kaki dolbinci, ki se za slučaj prireditve zaklene. Naša inštalacija nam pa vendar dopušča tudi za slučaj, da so pretikala v dvorani odprta, obvladati razsvetljava dvorane s pretikalom in uporom, ki ga imamo na stikalni plošči za odrom.

Na shemi za razsvetljava dvorane vidimo pet križčkov (X), ki predstavljajo pet skupin žarnic; štiri so bele in ena rudeča. Rudeča, takoimenovana zasilna luč, gori le med dejanji in ima stikalo le za odrom ter se prižge, predenj ugasne bela luč v dvorani. Zanj zadoštuje 2—5 žarnic manjše jakosti. Bela luč se razdeli na štiri skupine: dve v lestencih in dve ob stenah. Obojna pretikala — v dvorani in za odrom — so zato dvodelna. Z enim pretikalom prižigamo in ugašujemo eno ali drugo skupino na lestencih ali pa obe hkrati; z drugim obvladamo ravnotako obe skupini ob stenah. Razsvetljava dvorane je torej razdeljena na 4 stopnje. Če zaobrnemo enkrat prvo pretikalo, zagori polovica žarnic na lestencih. Zaobrnimo isto pretikalo še enkrat in zagori še druga polovica žarnic ob stenah, pri drugem obratu pa še ostala, nakar je cela dvorana razsvetljena! Če zaobrnemo prvo stikalo še naprej, ugasne ona polovica, ki je prva zagorela itd.

Kadar ni predstav in rabimo le dvorano, odklopimo regulator in oba pretikala za odrom, nakar lahko vse te operacije izvršujemo s pretikali v dvorani.

Vsaka skupina ali barva luči za oder in dvorano ima svojo varovalko, da event. kratki stiki v enem oddelku ne vplivajo na celo razsvetljavo. — S tem upam, da je naša skica dosti jasno razložena.

Za majhne odre lahko inštalacijo ponovno postavimo s tem, da izpustimo iz našega načrta rumene luči, polovico belih in polovico kontaktov. Pri zelo skromnih razmerah bi shajali za silo, če izpustimo

še eno skupino barvnih luči, tako da imamo le prostor za žarnice ene barve, ostale barvne žarnice pa vstavimo po potrebi na mesto belih. Ob gotovih prilikah (n. pr. Miklavž) smo itak prisiljeni tudi pri večjem odru, da povečamo žarnice gotove barve s tem, da jih zamenjamo z drugimi.

Večjim odrom svetujemo, da izpopolnijo naš načrt še z zelenimi žarnicami ter število vseh povečamo. (Dalje.)

Slovenska krščanska ženska zveza.

Drage sestre!

Znano Vam je, kako kruto praganja vlada v Mehiki katoličane in koliko pretrpi radi tega katoliško prebivalstvo, zlasti ženske, duševnega in telesnega trpljenja, bede in zapuščenosti. Ali smemo mi drugi gledati križemrok trpljenje naših sovernikov in sovernic mučenic, ne da bi storili zanje vsaj to, kar je v naših razmerah mogoče?

Na to vprašanje je lepo odgovorila mednarodna kat. ženska organizacija s sedežem v Franciji s tem, da je naročila svojim članicam, naj darujejo sv. obhajilo za preganjane katoličane v Mehiki. Tudi naše sestre Hrvatice in Srbkinje so to storile dne 8. decembra t. l.; obrnile so se tudi na nas z željo, da bi Slovenke storile isto.

Slovenska žena noče zaostajati za drugimi narodi glede zavesti verske solidarnosti katoličanov vsega sveta. Tudi v tem primeru bomo storile svojo dolžnost. Prosim vse članice, da darujejo za preganjane katoličane v Mehiki sv. obhajilo, in sicer, če mogoče, vse isti dan, na misijonski praznik sv. Treh kraljev, dne 6. januarja 1927.

Prepričane smo, da bo Bog uslišal naše prošnje in dal našim sestram in bratom v Mehiki moč, da junaško prestandejo težko preizkušnjo.

Ženskim odsekom!

Kakor je splošno znano, je bil od 25. do 27. oktobra 1926 ženski kongres na Bledu. O poteku te prireditve je obširno

poročalo dnevno časopisje. Predmeti o katerih se je razpravljalo in posebno še sklenjene resolucije se nam zdijo tako važne, da želimo, naj bi se z njimi seznanili vsi ženski naši odseki.

Zato objavimo tukaj vse resolucije v originalnem besedilu. Po zmislu jih je že prineslo dnevno časopisje.

Resolucije.

I.

Mednarodna ženska zveza ima v svojem programu tudi nalogo, da deluje za ojačenje ideje splošnega in trajnega miru.

Ves svet preživlja danes težko ekonomsko-finančno in socialno krizo. Da bi narodi vsega sveta našli izhod iz tega mučnega položaja, da bi se rešila civilizacija, je potreben medsebojen trajni mir. Narodni Ženski Savez kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je pripravljen, da vstopi v vsako iskreno mišljeno akcijo v tej smeri.

Pomladek Rdečega križa, ki ima v programu gojitev bratstva in ljubezni med otroki vsega sveta, združuje danes 8 milijonov otrok vseh narodnosti. Delo Pomladkovo nam vzbujajo nado na boljšo bodočnost naroda; radi tega prosi kongres Narodnega Ženskega Saveza pod častnim predsedstvom Lady Alberdeen, predsednice mednarodne ženske zveze in hrabre boriteljice za internacionalni mir, gospoda ministra prosvete (mater, žene in sestre, vse nameščanke in nameščence, vse učiteljice in učiteljice,

vse prijatelje splošnega miru in srečne bodočnosti človeštva, da Pomladku Rdečega križa pokloni svojo pozornost in pri njem sodelujejo.

II.

Vsemu našemu narodu je zelo dobro znano, kako koristno je bilo doslej humano in socialno delo žená, združenih v ženskih organizacijah. Razvoj našega naroda je že na tej stopnji, da privatna iniciativa ne more več zadovoljiti potreb celokupnega socialnega dela v naši državi. Poleg več novih zakonov o socialnem delu v naši državi odkazuje tudi projekt novega občinskega zakona širok delokrog socialnega dela občinam. Ker je socialno delo lastno ženam, ki so ga doslej vršile prostovoljno v naši državi na splošno zadovoljnost, zato prosi kongres N. Ž. S. kraljevsko vlado in Narodno skupščino, da sprejme v novi občinski zakon tudi aktivno in pasivno splošno volivno pravico za ženske.

Če bosta kr. vlada in nar. skupščina ugodili tej zahtevi Narodnega ženskega saveza, bosta s tem ustregli neobhodni potrebi našega naroda, kakor tudi najosnovnejšemu demokratskemu principu in ravnopravnosti vseh državljanov. Na ta način bosta odpravili veliko krivico, ki se je doslej delala ženskam s tem, da so jih smatrali za nezavedne in nesposobne državljanke.

III.

1. Za ženske srednje šole naj se izdelata poseben disciplinarni red. Izdelata naj ga komisija, v kateri bo NŽS imel svojo zastopnico.

2. Uvede naj se cenzura za vse gledališke predstave. Tozadavne komisije naj bodo organizirane v vseh mestih, kjer so narodna gledališča; med člani komisije naj bo tudi zastopnica NŽS.

3. Uspešno naj se potvija luksuz pri ženski šolski mladini. Obrniti se je treba na ministrstvo prosvete, da izda vsem učiteljskim zborom nalog, naj izdelajo pravilnik za oblačenje ženske šolske mladine.

4. Ministrstvo prosvete naj prepove prirejanje abiturientskih zabav z bife-

jem in plesom. Dopuščajo naj se samo šolske prireditve z godbo in drugim umetniškimi programom.

5. Pri srednješolski mladini naj se dvigne zmisel za produktivno delo s tem, da se osnujejo vzorna gospodinjstva na srednjih šolah, a posebno na učiteljskih, na katerih bo moška in ženska mladina aktivno delala v prostem času.

6. Na mešanih srednjih šolah naj se nastavi tudi profesorice, katerim se bo posebno poverila dolžnost nadzorstva nad žensko mladino.

7. Pri izdelovanju šolskega programa za srednjo šolo naj se vedno omogoči tudi aktivno sodelovanje zastopnic NŽS.

8. Ena zastopnica NŽS naj se imenuje za stalno članico prosvetnega sveta.

IV.

Na kongresu NŽS se je razpravljalo na podlagi dokazanih konkretnih primerov tudi o tem, kako škodljiv vpliv ima kino na našo mladino. Predstave nemoralne vsebine imajo razdirajoč vpliv na mišljenje in dušo mladine, na razvoj njenega značaja in razuma. Radi tega prosi kongres NŽS gospoda ministra notranjih del, da najstrožje zabrani mladini obojega spola do 18. leta pristop k rednim kinematografskim predstavam bodisi v spremstvu ali brez spremstva starejših. Ta naredba g. ministra naj se strogo izvršuje in določijo naj se kazni za lastnike kinematografov v slučaju prestopka. NŽS predlaga, da naj bo kazen pri prvem prestopku konfisciranje enodnevnega sporeda, v ponovnih slučajih sporeda za več dni in eventualno tudi zatvoritev kina.

S tem NŽS nikakor noče zanikati velike koristi tega modernega izuma. Da bi se pa mogel kino za mladino uporabljati samo v koristne namene, prosi NŽS g. ministra notranjih del, da sporazumno z g. ministrom prosvete omogoči ustanavljanje didaktičnih kinematografskih predstav za mladino. Na ta način bi postal kinó vzvišena etična šola za mlade duše.

Ako g. minister notranjih del za izpolnitev teh zahtev NŽS nima zakonske

podlage, prosimo, da g. minister začne izdelovati projekt tozadavnega zakona in da ga v najkrajšem času predloži narodni skupščini.

V.

1. Reglementacija prostitucije po tako zvani npravnostni policiji naj se ukine. Mesto tega naj se uvede abdicijski sistem s sledečimi odredbami:

- a) Osnujejo naj se domovi za reševanje in delavne kolonije, kjer naj se nastanijo žrtve prostitucije, da se v njih pedagoško vzgojijo in poboljšajo.
- b) Ogrožene osebe naj se oddajo v zavode, ako nimajo zadovoljive domače vzgoje.
- c) Vsaka oseba brez ozira na spol naj se najstrožje kaznuje za vsak prestopok proti npravnosti. Ako ne pomagajo razne kazni, naj se dotična oseba odstrani iz človeške družbe.
- d) Zvodništvo in trgovina z dekletimi naj se smatra za težak zločin in naj se temu primerno najstrožje kaznuje.

2. Policija naj strogo nadzira ulice, javne lokale, gostilne, hotele, prenočišča in vsa zabavišča.

3. Naj se osnujejo varstveni domovi za otroke in mladoletne, ki naj so v zvezi s policijo in sodiščem. Naloga teh varstvenih domov je, da nadomeščajo policijo in sodišče povsod, kjer je potrebno in mogoče brigati se za zapuščeno mladino in jo vzgajati.

4. Zapeljevanje mladoletnih in duševno bolnih naj se smatra za zločin in naj se temu primerno najstrožje kaznuje.

5. Da bi se zatrl venerične bolezni, naj se osnujejo ambulatoriji, v katerih naj se diskretno in brezplačno zdravijo bolniki.

6. Prepoveduje se uvoz sredstev, ki preprečujejo porod.

7. Nezakonski oče je pod kaznijo dolžan, primerno skrbeti za svojega nezakonskega otroka.

8. Poostri naj se cenzura in naj se prepove uvoz in širjenje pornografije. Knjige, časniki, časopisje, slike, filmi in predstave naj se podvržejo strogi cenzuri. V cenzurnem odboru mora biti ena ženska članica.

9. Nemoralna moda naj se prepove.

10. Ker povzročča alkohol nemoralno, naj se vsi lokali, kjer se toči alkohol, zaprejo ob 23. uri.

11. Plesi, maškarade in slične prireditve naj se po možnosti omeje, mladoletnim naj bo vstop prepovedan.

12. Država naj obilno subvencionira društva, ki se bojujejo proti prostituciji.

Slovenska krščanska ženska zveza opozarja svoje članice (ženske odseke prosvetnih društev) na mesečnik »Naš dom«, ki izhaja v Mariboru, cena 20 Din za eno leto.

Slovenska krščanska ženska zveza ima namreč v tem listu svoj oddelek, kjer priobčuje članke, ki so primerni za svoje članice. Naročila: Uprava »Naš dom«, Maribor.

Dr. Sušnik:

Odbornikom za narodno obrambeno delo.

Naši bratje, ki so ostali pod tujim jarmom, trpé čedalje huje. V svoji muki se ozirajo na nas, upajo in se bojé... V nas vidijo po pravici člane ene družine, ki bi jim edini lahko nekoliko lajšali gorjé. Mi smo jim v njihovi boli pač edina uteha, edina nada, ki se je oklepajo z glavo in srcem. —

Pa ali se mi vsega tega dovolj zavedamo? Smo li res vredni tega zaupanja?

In ali ne bi morali oni obupati, če bi prevladovala med nami brezbržnost?..

Jasno je: če kdo, smo jim dolžni pomagati z dušo in z roko!

Pomagali jim bomo moralno s tem, da sočustvujemo ž njimi v lastnem srcu, da širimo zanimanje zanje v ožjem in širšem krogu, doma in na tujem. Zagovarjati moramo stalno in povsod njihovo staro pravdo. Da bodo naši rojaki

čutil za seboj toplino naših čustev in močno zaslombo v svetu. Da bodo videli, kako je sleherni naš človek prežet globoke ljubezni do njih in trdne volje da jim hoče pomagati.

Pomagali jim bomo gmotno s tem, da dejansko žrtvujemo zanje, kar je v naši moči, da jih čim bolj podpremo. Mi sami ne stojimo sijajno, ali — roko na srce! — le malo je takih, ki bi v resnici ne zamogli nobenega daru. Treba je le najti način, da se ogrejejo srca in odpró roké.

Mi ne mislimo nobenega naroda krivično napadati ali mu delati silo. Braniti pa se smemo in moramo! To je pravica, to je dolžnost vsakega živega bitja.

Tem bolj je to dolžnost nas vernih Slovencev. — Kakšni Slovenci pa bi bili če bi ne hoteli storiti vsega, kar je imogoče, za svoj narod? Kakšni krščanski ljudje bi bili, če bi ne marali pomagati svojim najbližjim v bedi in stiski? Kakšni socialni delavci bi bili, če bi se branili videti nevoljo in bedo svojih rojakov in jim nuditi dejanske pomoči?

Če mislimo torej v vsem udejestovati svoja načela, moramo poživiti tudi naše narodnoobrambeno delo. A ne le življenje po naših načelih zahteva to, temveč tudi naš ugled. Koliko bolj se prizadevajo drugi narodi za svoje manjšine! Mi pa mislimo bolj nase kot na one, ki so naše pomoči najbolj potrebni.

Zanašamo se preradi na druge, na tujo pomoč, na dobro usodo ali ka-li. Toda že star pregovor pravi: Vsak je sam svoje sreče kovač. Če se sami ne bomo dovolj brigali za del naroda, ki je najbolj v stiski, kdo naj se še potem? —

Sicer je res, da se i na naši strani marsikaj stori v tem oziru, a žal sedaj brez sistematičnosti, brez pravega načrta. Zato ostaja to delo brez zaželjenega efekta in brez upoštevanja. Manjka nam o vsem delu pravega pregleda in zato nasprotniki lahko govoričijo, da nič ne storimo, dasi tudi naši ljudje več ali manj prispevajo v narodnoobrambene namene, le da brez lastne firme.

Iz takih in sličnih razlogov je nujno potrebno, da posvetimo tej panogi našega dela več pozornosti.

Zato je odbor Prosvetne zveze v Ljubljani na svoji seji de 30. nov. t. l. sklenil naprositi odbornike za narodnoobrambeno delo v naših prosvetnih društvih oziroma vse njih odbore, da izvedejo za enkrat sledeče točke:

1.) Vsako društvo naj tekom leta priredi vsaj eno predavanje o narodnoobrambnem vprašanju. Ob priliki tega predavanja naj odbornik za narodno obrambo pobere prispevke za Slovensko Stražo.

2.) Isti odbornik naj osnuje odsek za Slovensko Stražo v Ljubljani.

— ❦ —

Dramatični odsek.

Večkrat pride režiser nemalo zadrego pri izberi primernih iger za svoj dramatični odsek, ker mu niso znane ne igre ne vsebina istih, na podlagi katerih se bi odločil za eno ali drugo. Skrbeti mora predvsem, da je igra za katero se odloči vsebinsko dobra, moralno na višku, lahko uprizorljiva, imajoč pred očmi svoje igralsko osebje in oprema odra, potem pa naj se odloči za dramo, narodni igrokaz ali veseloigro. Važno za režiserje in za vsakega igralca pa je, da

je kos svoji nalogi. Knjižici: »Diletantski oder«. Navodila za režiserje in igralce. Spisal M. Skrbinšek, režiser državnega gledališča v Ljubljani. Din 16.— in »Lepa maska«. Navodila za maskiranje in šminkanje. Napisal E. Navinšek, šef vlasuljar državnega gledališča v Ljubljani. Din 6.— moramo le toplo priporočati obema. V njih najdeta polno naukov in nasvetov za svoje udejestovanje pri odru. Tako pri izberi iger, zasedanje vlog, vaje, režijo, oderski je-

zik, predstava sama, maskiranje, šminiranje, kritika, priklanjanje, oprema odra in dvorane sploh.

V naslednjem podamo naslove najboljših iger, primerne za podeželske odre:

a) Zbirka: **Ljudski oder**:

I. zvezek: razprodan.

II. zvezek: **Krivoprisežnik**. Narodni igrokaz v treh dejanjih. — V pripravi.

III. zvezek: **Miklova Zala**. Igra v petih dejanjih. Po Sketovi povesti priredil M. Bajuk. Ljubljana 1923. 22 oseb. Cena 18 Din.

IV. zvezek: **Tihotapec**. Ljudska igra v petih dejanjih. Po Jurčiču priredil M. Bajuk. Ljubljana 1923. 18 oseb. 18 Din.

V. zvezek: **Po dvanajstih letih**. Ljudska igra v štirih dejanjih. Po Schrottenbachu priredil Fr. Koblar. Ljubljana 1923. 24 oseb. 18 Din.

VI. zvezek: **Kamposteljski romarji**. Pevska igrar v treh dejanjih. Spisal dr. Ivan Pregelj. Ljubljana 1925. 14 oseb. 10 Din.

VII. zvezek: **Mlinar in njegova hči**. Ljudska igra v petih slikah. Spisal E. Raupach, za slovenske odre priredil Adolf Robida. Ljubljana 1926. 13 oseb. 18 Din.

VIII. zvezek: **Scapinove zvijače**. Komedijska igra v treh dejanjih. Po Moliereu prev. Niko Kuret. Ljubljana 1926. 10 oseb. 18 Din.

IX. zvezek: **Revček Andrejček**. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih. Za slovenske odre priredil A. Robida. 18 Din. — V tisku.

Pevske točke k Revčku Andrejčku. Uglasbil M. Bajuk. 20 Din.

b) **Igrokazi z mešanimi vlogami**.

Zakleti grad. Romantična igra v petih dejanjih. 11 oseb. Spisal dr. A. Remec. 22 Din.

Pevske točke k Zakleti grad. Uglasbil Zorko Prelovec. 12 Din.

Srenja. Drama v štirih dejanjih. 8 oseb. Spisal J. Jalen. 25 Din.

Dom. Drama v štirih dejanjih. Spisal J. Jalen. 13 oseb. 22 Din.

Razvaline življenja. Ljudska igra v treh dejanjih. Spisal F. S. Finžgar. 7 oseb. 30 Din, vezano 40 Din.

Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. Spisal F. S. Finžgar. 23 oseb. 18 Din.

Mati. Dramatska slika v treh dejanjih. Spisal F. Ks. Meško. 9 oseb. 28 Din.

Hlapec Jernej in njegova pravica. Drama v devetih slikah. Priredil po Ivan Cankarjevi povesti Milan Skrbinšek. 27 oseb. 18 Din.

Revizor. Komedijska igra v petih dejanjih. Spisal N. V. Gogolj, preložil dr. Ivan Prijatelj. 19 oseb. 20 Din.

Turški križ. Igra v štirih dejanjih. 18 oseb. — **Tri sestre**. Igra v treh dejanjih. 9 oseb. Spisal dr. J. E. Krek. 14 Din.

Martin Krpan. Drama v petih dejanjih. Spisal Fr. Govekar. 26 oseb. 26 Din.

Stari in mladi. Ljudska igra v štirih dejanjih. Spisal Anton Medved. 10 oseb. 7 Din.

Lovski tat. Ljudska igra v petih dejanjih. Po Gerstäckerju priredil in z režijskimi opombami opremil Fr. Seljak. 9 oseb. — **Erazem Predjamski**. Igra v petih dejanjih. Spisal V. S. 1^a oseb. 6 Din.

Mati sv. veselja. Skrivnost vstajenja v petih dramatskih slikah. 12 oseb. Spisal Iv. Benko. — **Mlada Zora**. Romantiška igra v treh dejanjih. 9 oseb. Spisal Milovan. 12 Din.

Ob vojski. Igrokaz v štirih slikah. 15 oseb. Spisal dr. J. E. Krek. 8 Din.

c) **Veseloigre in enodejanke**.

Burke in šaljivi prizori. 18 enodejank: 1. Čarodejna brivnica. — 2. Radi nagrade. — 3. Čašica kave. — 4. Zaklad. — 5. Vedež. — 6. Pobjelšana trnoglavka. — 7. Luknja v namiznem prtu. — 8. Dve teti. — 9. Na skalnici. — 10. Pred sodnikom. — 11. Ženin Miha. — 12. Zamorec. — 13. Junaki. — 14. Trije učenjaki. — 15. Tihotapci. — 16. Opeharjeni žid. — 17. Izgubljena stava. — 18. Čudna kupčija. 20 Din.

Veseloigre in šaljivi prizori za moške in ženske vloge. 16 Din. 1. Sokratov god. Veseloigra v dveh dejanjih. 8 oseb. — 2. Nocoj je prav lep večer. Veseloigra

v enem dejanju. 2 osebi. — 3. V posredovalnici. Burka v enem dejanju. 7 oseb. — 4. V hudih zadregah. Veseloigra enodejanka. 7 oseb. — 5. Gospa Kordula. Veseloigra v dveh dejanjih. 7 oseb.

Pogodba. Burka s petjem v dveh dejanjih. 9 oseb. Spisal dr. Ivo Česnik. 8 Din.

Vse naše. Burka enodejanka. 5 oseb. Spisal F. S. Finžgar. 18 Din.

Za novi rod. 3 enodejanke: 1. Profesor Gradnik. 6 oseb. — 2. Knjigovodja Hostnik. 3 osebe. — 3. Zamorka. 10 oseb. Vežano 17 Din.

Ce sta dva. (Talijska.) Šala v enem dejanju. 7 oseb. 12 Din.

Sovražnik žensk. Enodejanska šala. 3 osebe. 12 Din.

Otroške igrice. (Bedak Pavlek.) Spisal France Bevč. Glasbene točke priredil Vinko Vodopivec. Bedak Pavlek. Pravljičar v treh slikah. 15 oseb. — Skrb in smrt. Igra v treh slikah. 10 oseb. — Kraljič in služabnik. Igra v treh slikah. 6 oseb. — 4. Neubogljivci. Igra v enem dejanju. 14 oseb. — 5. Dobrota je sirota. Igra v enem dejanju. 6 oseb. 18 Din.

Kupleti. Zložil Fr. Silvester. Uglasbili Premrl, Foerster, Hladnik, Pogačnik, Dekleva, Krojač in čevljar. — Liberal. — Mizar. — Župan. — Narobe svet. — Piskrovec. — Dimnikar. — Smolar. — Knajpov kuplet. — Kavarica. 20 Din.

Kupleti. Uglasbil A. Grum. Kranjske šege in navade. 6 Din. — Učeni Mihec. Slabi časi. 8 Din. — Nezadovoljnež. To zares užitek ni. 8 Din.

d) Igrokazi s samo moškimi ali samo ženskimi vlogami.

Zbirka ljudskih iger. 20 zvezkov, vsak stane 12 Din. Moške vloge = m. vl., ženske vloge = ž. vl.):

I. zvezek: Razprodan.

II. zvezek: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. 6 oseb, m. vl. — 2. Kmet-Herod ali Gorje mu, ki pride dijakom v roke. Burka s petjem v dveh dejanjih. 5 oseb, m. vl. — 3. Župan sardamski ali Car in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. 10 oseb, m. vl. — 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih za dekleta. 5 oseb, ž. vl.

III. zvezek: 1. Mlini pod zemljo ali Zadnje ure poganstva v Rimu. Igra v petih dejanjih. 10 oseb, m. vl. — 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. 10 oseb, m. vl. — 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. 12 oseb, ž. vl.

IV. zvezek: Razprodan.

V.—VI. zvezek: Razprodan.

VII.—VIII. zvezek: 1. Sinovo maščevanje ali Spoštuj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. 8 oseb, m. vl. — 2. Za letovišče. Burka v treh dejanjih. 8 oseb, m. vl. — 3. Občinski tepček. Veseloigra v treh dejanjih. 13 oseb, m. vl. — 4. Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. 10 oseb, ž. vl. — 5. Nežka z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. 19 oseb, ž. vl. — 6. Najdena hči. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. 9 oseb.

IX. zvezek: Na Betlehemskih poljanah. Božična igra v treh dejanjih. 9 oseb, m. vl. — 2. Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanjih. 5 oseb, m. vl. — 3. Očetova kletev. Igra v treh dejanjih. 19 oseb, m. vl. — 4. Čašica kave. Veseloigra v enem dejanju. 9 oseb, ž. vl.

X. zvezek: 1. Fernando, strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja. Igrokaz v treh dejanjih. 11 oseb, m. vl. — 2. Rdeči nosovi. Burka v enem dejanju. 7 oseb, m. vl. — 3. Zdaj gre sem, zdaj pa tja. Burka v enem dejanju. 5 oseb, m. vl. — 4. Strahovi. Igra v enem dejanju. 3 osebe, ž. vl. — 5. Poštna skrivnost ali začasno pismo. Burka v enem dejanju. 7 oseb, m. vl.

XI. zvezek: 1. Večna mladost in večna lepota. Igrokaz v treh dejanjih. 14 oseb, ž. vl. — 2. Repoštev, duh v krkonoških gorah ali Vsega je enkrat konec. Čarobna burka v petih dejanjih. 9 oseb, m. vl. — 3. Prepirljiva soseda ali Boljša je kratka sprava kot dolga pravda. Burka v enem dejanju. 4 osebe, m. vl.

XII. zvezek: 1. Izgubljeni sin. Svetopisemska žaloigra v petih dejanjih. 6 oseb, m. vl. — 2. V ječi. Burka iz vojaškega življenja v enem dejanju. 5 oseb, m. vl. — 3. Pastirei in kralji. Božična igra s petjem v treh dejanjih. 13 oseb, m. vl. — 4. Ljudmila. Igra v petih de-
ja-

njih. 14 oseb, ž. vl. — 5. Planšarica. Šaljiv prizor s planin. 1 oseba, ž. vl.

XIII. zvezek: 1. Vestalka. Zaloigra v petih dejanjih. 15 oseb, ž. vl. — 2. Smrt Marije Device. Igrokaz v treh dejanjih. 10 oseb, ž. vl. — 3. Marijina otroka. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. 13 oseb, ž. vl.

XIV. zvezek: 1. Junaška deklica (blažena Ivana d'Arc). Drama v petih dejanjih z zaključno sliko. 17 oseb, ž. vl. — 2. Sv. Boštjan. Zaloigra v petih dejanjih. 16 oseb, m. vl. — 3. Materin blagoslov. Igra za mladež v treh dejanjih. 11 oseb, meš. vl.

XV. zvezek: 1. Fabiola in Neža. Igra s petjem v štirih dejanjih. 9 oseb, ž. vl. — 2. Turki pred Dunajem ali Zmaga zvestobe. 13 oseb, m. vl.

XVI. zvezek: 1. Mojstra Križnika božični večer. Božična igra v dveh dejanjih. 11 oseb, m. vl. — 2. Svoječpravna Minka. Igra v štirih dejanjih. 16 oseb, ž. vl.

XVII. zvezek: 1. Dimež, strah kranjske dežele. Ljudska igra s petjem v šestih slikah. 24 oseb, m. vl. — 2. Oh, ta Polona?! Burka v dveh dejanjih. 8 oseb, ž. vl. — 3. Prisiljen stan je zaničevan. Veseloigra v treh dejanjih. 11 oseb, ž. vl.

XVIII. in XIX. zvezek: 1. Pijavka. Igrokaz v enem dejanju. 4 osebe, m. vl.

— 2. Skriven zaklad. Igra v dveh dejanjih. 5 oseb, m. vl. — 3. Dekla božja. Drama v v štirih dejanjih. 17 oseb, ž. vl. — 4. Rešitelj. Drama v štirih dejanjih. 13 oseb, m. vl. — 5. Junaške Blejke. Zgodovinska igra s petjem v štirih dejanjih. 16 oseb, ž. vl. — 6. Kmet in avtomat. Šaljiv prizor. 5 oseb, m. vl.

XX. zvezek: 1. Sveti Just. Zgodovinska igra v štirih dejanjih. 11 oseb, m. vl. — 2. Ljubezen Marijinega otroka. Igra v treh dejanjih. 10 oseb, ž. vl.

Nedeljske ure na društvenih odrih. Spisal Silvin Sardenko: 1. Nevesta z Libana. Skrivnost Marijinega vnebovzetja v treh dramatskih slikah. — 2. Zenin iz Nazareta. Slavospev v dramatskih prizorih. 4 osebe. — 3. Selski angel. Igra v dveh dejanjih z epilogom. 4 osebe. — 4. Dve prerokinji. Dramska silhueta v sanjah inn resnici. 4 osebe. 16 Din.

Slovanska apostola. Zgodovinska igra v petih dejanjih. Spisal Silvin Sardenko. 11 oseb, m. vl. 16 Din.

Na krivih potih. Igra v petih dejanjih. 7 oseb, ž. vl. 12 Din.

Smrt pravičnega. Igrokaz v dveh slikah. Spisala P. Senica. 1 Din.

Naročila sprejema Prosvetna zveza in Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Najnovejši cenik brezplačno na razpolago.

Ljudska knjižnica.

Navinšek E.: **Ilustrirana Lepa maska.** Navodila za šminkanje. Z mnogimi slikami. 8°. 40 str. Ljubljana 1926. Samozaložba. Cena vezani knjigi 40 Din.

Pred leti je izdala Jugoslovanska knjigarna Lepo masko. Sedaj je izšla ista knjiga v pisateljevi samozaložbi, in sicer bogato ilustrirana. Poleg navodil, kako naj se šminka, prinaša obenem slike šminkanih obrazov. Knjigo toplo priporočamo ne samo vodstvu ljudskih odrov, ampak tudi igralcem samim, ker bodo z njeno pomočjo vršili šminkanje lahko sami.

Ivan Cankar, **Zbrani spisi IV. zv.:** Knjiga za lahkomišelné ljudi. — Tujei. — Uvod in opombe napis. Iz. Cankar. Str. XX + 352. Ljubljana. Nova založba. Cena broš. 68 Din, polplatno 84 Din, polusnje 110 Din.

Za knjigo velja isto, kakor za prve tri zvezke: berivo za inteligenco, manj za preproste ljudi. Ne razumejo ali pa razumejo napačno.

Revček Andrejček. Ljudska igra v 5 dejanjih. Za slovenske odre priredil A. Robida. Pevske točke uglasbil M. Bajuk. (Ljudski oder IX. zv.) Ljubljana.

Jugoslovanska knjigarna. Cena za igro 18 Din, za pevsko prilogo 20 Din.

Posebnega priporočila ni treba. Igro vprizarjajo povsod in zato tudi potrebujejo knjige, po kateri je bilo mnogo povpraševanja, odkar je v knjigotržtvu pošla. Naročili jo bodo vsi odri, pa tudi posamezni igralci.

Grivec Fr., *Slovanska apostola sv. Cirila in Metoda*. Z 42 slikami. 8°. 180 str. Ljubljana 1927. Izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Cena 20 Din.

Take knjige Slovenci doslej še nismo imeli. Ni sicer namenjena za preproste ljudi, vendar je pa pisana tako, da jo bo zlahka razumel in z velikim pridom čital vsak naš društvenik, ki mu sicer knjige niso popolnoma neznana reč. Zelo priporočamo!

»Mentor«. Dijaški list. 14. letnik. 1926-27. Štev. 1. December 1926. Letna naročnina 40 Din.

Po triletnem presledku je prišel v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7, izhajati spet »Mentor«, poučno-zabaven list, ki je namenjen v prvi vrsti sicer dijakom, kateri bo pa zelo prav prišel tudi vsem našim društvom. List je bogato ilustriran in bo prinašal samo take sestavke, ki jih b z zanimanjem bral vsak preprost človek. Vsebinska 1. številke: »Mentor« — po triletnem presledku. — W. Irving, Dan pred božičem v poštnem vozu. Povestica. — Pogačnik, Kipeča trta. Pesem. — I. Dolencec, S popotno palico po Koroškem. Potopis. — Prezelj, Svet — dom lepote. Naravoslovna črtica. — Pogačnik, Študirajoči. — Bistro oko, Slovenski skavti in tabori. — Pogačnik, Vedeti... Pesem. — Šarabon, Kakšen sport naj mladina goji? — Raznovrsten drobiž.

Društva, naročite si list! Ugajal vam bo!

Statistični pregled delovanja Prosvetne zveze v Mariboru

v poslovnem letu 1926—27.

1. Včlanjenih članov: 164.

2. Poslovanje. 3667 tek. številčk v opravljenem zapisniku, 856 došlih, 2811 odposlanih. Okrožnice: za Materinski dan, za dan dobre knjige, za Kmetijske dneve; posebna še v svrhu agitacije za družbo sv. Mohorja.

3. Število članstva. Po podatkih, ki smo jih prejeli bodisi od revizijskih, bodisi po pregledniških polah, znaša članstvo v naših društvih 13.077, 6.027 moških, 7050 ženskih članov ozir. članic. Najmočnejše društvo je Kršč. ženska zveza v Mariboru, ki šteje 1770 članic.

4. Število sej. a) Prosvetna zveza je imela 20 rednih sej, vse so bile sklepčne; b) število sej v naših društvih se je dalo le približno ugotoviti. Na podlagi napovedi in v primerjavi z lansko napovedjo, ker je letos izostala, je bilo sej 663. Dasi niso tu vštete vse seje, ki so se dejansko vršile, je vendar to zelo

visoko število, ki kaže nedvomno, da so naša društva bila živahno delavna.

5. Gledališke predstave. Gledaliških predstav se je vršilo v tem poslovnem letu 395, drugih prireditev pa še 107; skupno torej je bilo društvenih nastopov 502.

6. Predavanja so se po večini društev vršila redno, tu pa tam pa se je na predavanje preveč pozabilo, kar bodo gotovo društva v prihodnjem letu izpopolnila. Predavanja dajejo društvom poseben razmah, zato je tudi v poročilih opaziti, da tista društva, ki so gojila redna predavanja, so tudi redno poslovala, pa še niso imeli niti pravih prostorov, niti kakih večjih prireditev. Statistika nam kaže, da se je vršilo v celem 563 predavanj, večinoma prosvetne vsebine.

7. Materinski dan. 25. marec je Prosvetna zveza določila kot poseben Materinski dan, ki se je po mnogih društvih

prav iskreno obhajal. Za prihodnje leto, ko to ne bo več kaj novega, in na kratak rok naznanjenega, bo mogoče to slavje še poglobiti.

8. Dan dobre knjige naj bi vsa društva obhajala na praznik Sv. Cirila in Metoda. V ta namen je Prosvetna zveza razposlala društvom posebna navodila, ki so jih nekatera porabila takoj, druga pa so prenesla praznovanje tega dneva na jesen. Prav pa je, da se ta navada vpelje in redno izvršuje, ker je vedno bolj potrebno poudarjati razloček med dobro in slabo knjigo.

9. Kmetški dnevi. Enako, kot zgoraj omenjene slovesnosti, je Prosvetna zveza naročila društvom, naj storijo vse, da bodo Kmetški dnevi prinesli posebno našim kmetiskim prosvetnim društvom novega ognja in življenja. Udeležba društvenih članov na Kmetških dnevih je bila po podatkih, kolikor smo jih prejeli, približno na polovico udeležencev.

10. Tečaj. Prosvetna zveza je priredila v mesecu juliju t. l. poseben tečaj za organiste in pevovodje. Tečaj je prav dobro uspel. Tečaja se je udeležilo 42 organistov. Vodil ga je g. stolni pevovodja Ivan Gašparič. Ne le, da je s tem Prosvetna zveza pokazala, da želi pospeševati tudi cerkveno petje, pač pa je dala s tem spodbudo, da so se organisti začeli še bolj intenzivno baviti s svetnim petjem. Vidni uspeh tega tečaja pa je, da se je ustanovilo mariborsko pevsko okrožje.

11. Prosvetni okraji. Letos je Prosvetna zveza skušala oživitvoriti sklep lanskega občnega zbora, naj se organizirajo prosvetni okraji. Poslala je na vsa društva posebno prošnjo, naj prijavijo, koga bi mogli dobiti za tajnika prosvetnega okraja, ker smo bili tega prepričanja, da moramo vsaj eno delavno osebo v okraju imeti, ki bo vodila delo celotnega okraja. Pri tem pa smo nalezeli na precejšnje ovire, ker nismo razen

v dveh okrajih, nikjer mogli dobiti potrebnih ljudi. In tako se je dejansko ustanovilo samo pet prosvetnih okrajev. Prosvetni okraji bi bili v pomoč ne le Prosvetni zvezi, ampak tudi društvom samim, zato naj društva sama pospešijo ureditev prosvetnih okrajev.

12. Okrajni prosvetni zbori. Da bi se mogli prosvetni okraji čimbolj pokazati kot nekaj nujnega, se je posrečalo več okrajnih prosvetnih zborov ali prosvetnih dnevov. Tako se je vršil tak prosvetni dan v Konjicah, Št. Ilju, pri Mali Nedelji, Cirkovce, Gornji Radgoni, na Gori Oljki v Sav. dolini, pri Sv. Roku v Šmarju in pri Št. Jurju ob Ščavnici. Pri Mali Nedelji, v Cirkovcah in na gori Oljki je bilo predvsem deklško zborovanje, v Konjicah, pri Sv. Roku in pri Št. Juriju pa predvsem fantovsko zborovanje, v Št. Ilju in Gornji Radgoni pa dopoldne splošno zborovanje, popoldne pa orlovska prireditev.

13. Pododseki v društvih. Da morejo naša društva posamezne panoge prosvete bolj uspešno gojiti, imajo za to tudi posamezne pododseke. Po statistiki je v naših društvih 24 dramatičnih, 41 pevskih, 22 godbenih, 12 mladeniških, posebej 20 drugih odsekov. Ti posamezni pododseki imajo tudi svoje posebne medsebojne zveze, kar pa bo treba še vsekakor poglobiti, da bodo mogli bolje uspevati.

14. Mladeniška zveza. Ker se letos obhaja jubilej dveh svetih mladeničev sv. Stanislava in Sv. Alojzija, je Prosvetna zveza pripravila poseben poslovnik Mladeniških zvez za organizacijo mladeničev, ki se naj ob tej priložnosti poživijo. Dosedaj ustanovljene Mladeniške zvez že prav živahno delujejo, vendar bo prav, če si bo novi odbor stavil kot posebno nalogo, da posveti vso skrb prosvetni izobrazbi naših fantov. Zdaj ko ima poslovnik, ji bo to zelo olajšano.

Življenje v društvih.

Skioptična predavanja so bila: 16. avgusta Prevalje: Tarcizij in Preganjanje kristjanov. 1. sept. Prevalje Amundsen in Sovražna soseda. 1. sept. Murska Sobota: Mala Terezika. 2. sept. Osilnica: Preganjanje kristjanov. 7. sept. Komenada: Lurd. 9. sept. Vič: Oberamergau; g. p. Bogdan. 13. sept. Dubrovnik; Stari zakon III-IV. del. 10. okt. Kor. Bela: Quo vadis; g. Pivek. 10. okt. Groblje: Sv. Frančišek; g. Zor. 10. okt. Homec: Koroška; g. Zor. 11. okt. Šk. Loka: Sv. Frančišek. 12. okt. Osilnica: Zrakoplov; g. Omahen. 13. okt. Gor. Logatec: Dalmacija; g. Supin. 14. okt. Krekova prosv.: Lurd; g. Zor. 15. okt. Sela: Mala Terezika; g. Tomažič. 17. okt. Dravljje: Quo vadis; g. Pivek. 17. okt. Dobrava: Sv. Frančišek in humor. krokodil; g. Hauptman. 22. okt. Rob: Sv. Frančišek; g. Jenko. 23. okt. Št. peterska prosveta: Robinzon; g. Masič. 24. okt. Rova: Rim; g. Zor. 25. okt. Tržič: Sv. Frančišek; g. Vovk. 25. okt. Šk. Loka: Tarcizij in preganjanje kristjanov. 27. okt. Kranjska gora: Quo vadis; g. Čuk. 28. okt. Vođice: Rim; g. Sparhakl. 28. okt. Semenišče: Prekmurje. 29. okt. Šiška: Lurd, film; g. Zor. 2. nov. Groblje: Planine; g. prof. Mlakar. 2. nov. Št. peterska prosveta: Koroška; g. prof. Dolenc. 2. nov. Radovljica: Pariz; gđc. Hafner. 3. nov. Št. Peter: Tarcizij; g. Stare. 4. nov. Dravljje: Dalmacija, Kako postaneš kralj; g. Kopač. 5. nov. Stična: Dante. 6. nov. Predoslje: Sv. Frančišek; g. p. dr. Tominec. 7. nov. Št. Vid n. Lj.: Kristus kralj; g. dr. Slavič. 7. nov. Hrastje: Rim; g. Zor. 7. nov. Rok. dom: Quo vadis; g. Pivek. 8. nov. Šiška: Sv. Frančišek; g. p. Hugo. 8. nov. Stolna prosveta: Planine; g. prof. Mlakar. 8. nov. Krekova prosveta: Quo vadis; g. Pivek. 9. nov. Kor. Bela: Mala Terezika, Ribničan; g. Žbontar. 9. nov. Tržič: Sv. Alojzij; g. Škrbec. 9. nov. Zagorje: Quo vadis. 10. nov. Šiška: Koroška; g. prof. Dolenc. 11. nov. Smlednik: Sv. Frančišek; g. Šavli. 12. nov. Vič: Koroška; g. prof. Bogdan. 11. nov. Ihan: Romanje v Rim. 11. nov. Gorje: Križarske vojne.

13. nov. Ježica: Primorska; g. Zor. 14. nov. Žužemberk: Romanje v Rim; g. Zor. 15. nov. Franč. prosv.: Snegulčica, Obuti maček; g. p. Rupert. 15. nov. Tržič: Egipet; g. Škrbec. 15. nov. Prosvetna zveza, Maribor: Križev pot gor. Slovencev. 15. nov. Murska Sobota: Quo vadis; g. Pavlič. 15. nov. Brusnice: Romanje v Rim. 15. nov. Kamnik: Sv. Frančišek; g. dr. Zvokelj. 16. nov. Osilnica: Stari zakon; g. Omahen. 16. nov. Uršulinke: Od Trsta do Londona; g. Zor. 17. nov. Kolovrat: Boj za sev. tečaj; g. Sušnik. 17. nov. Kranj: Mala Terezika. 17. nov. Nova Štifta: Čudeži male Terezike, Egipetovski Jožef; g. Tomažič. 17. nov. Vič: Lizika. 18. nov. Žužemberk: Od Trsta do Kotorja. 18. nov. Semenišče: München. 19. nov. Vič: Sveti Frančišek. 19. nov. Uršulinke: Od Trsta do Kotorja; g. Zor. 20. nov. Dobropolje: Monte Blanco; g. Presetnik. 21. nov. Št. Vid pri Stični: Kristus Kralj; g. dr. Slavič. 21. nov. Kranjska gora: V deželi polnočnega solca, Benetke; g. Čuk. 21. nov. Št. Vid n. Lj.: Amerika; g. Markež. 22. nov. Šentpeter. prosveta: Premog; g. prof. Remec. 23. nov. Franč. prosveta: Od zrakoplova do aeroplana; g. P. Rupert. 22. nov. Radovljica: Stvarjenje sveta; g. Gornik. 22. nov. Jesenice: Divina komedija; g. prof. Debevec. 22. nov. Mekinje: Pompeji. 23. nov. Murska Sobota: Sv. Frančišek. 23. nov. Uršulinke: London; g. Zor. 24. nov. Dob pri Lj.: Marija v slikah; g. Žagar. 25. nov. Žiri: Romanje v Rim; g. Skubic. 25. nov. Št. Janž: Rim, Miška; g. Črnilec. 25. nov. Dob: Koroška; g. Ambrožič. 25. nov. Cerknica: Romanje v Lurd; g. Košiček. 26. nov. Uršulinke: Amerika; g. Zor. 27. nov. Št. Vid pri Stični: Kristus Kralj; g. dr. Slavič. 27. nov. Šmartno p. Kranju: Quo vadis; g. Pintar; 27. nov. Št. Vid: Tarcizij, film; g. Markež. 29. nov. Mekinje: Beograd, Dalmacija, Hrv. Plitvica. 29. nov. Dobropolje. Jugosl. tiskarna; g. Presetnik. 29. nov. Šiška: Amerika; g. Markež. 30. nov. Maribor, Prosv. zveza: Amerika. 30. nov. Zveza služkinj: London;

g. Anžič. 30. nov. Uršulinke: Tarcizij, g. Zor. 2. dec. Smlednik: Prazgod. izkopnine; g. Šavli. 2. dec. Uršulinke: Tarcizij, film; 3. dec. Uršulinke: Tarcizij, film; g. Zor. 2. dec. Brusnice: Balkanska vojna; g. Smolik. 5. dec. Ježica: Dalmacija; g. Zor. 5. nov. Zabnica: Lurd, film; g. Zor. 6. dec. Šiška: London; g. Zor. 6. dec. Šentpeter. prosveta: Planine; g. prof. Mlakar. 7. dec. Osilnica: Stari zakon; g. Omahen. 8. dec. Trbovlje: Marija v slikah; g. Bonač. 8. dec. Mekinje: Pompeji, Neapelj, Vezuv; g. Čadež. 8. dec. Kor. Bela: Sveti Alojzij; g. Žbontar. 8. dec. Dobrova: Lurd. 9. dec. Šmartno p. Kranju: Don Kichote; g. Urbanec. 9. dec. Šiška: Berlin; g. p. Modest. 9. dec. Sela: Divina Comedija; g. Tomažič. 10. dec. Uršulinke: London; g. Zor. 12. dec. Št. Vid p. Stični: sv. Alojzij; g. Pleša. 12. dec. Dob: Lurd, film; g. Zor. 12. dec. Predoslje: Amerika; g. Markež. 14. dec. Vezuv, Neapelj, Pompeji; g. Čadež. 14. dec. Uršulinke: London; g. Zor. 15. dec. Šentjakobska šola: Sv. Alojzij; g. Pivek. 16. dec. Franč. prosv.: Grčija; g. p. Rupert. 16. dec. Jesenice: Stavka v Londonu; g. Zor. 16. dec. Šmartno p. Litiji: Stari zakon I, Egiptovski Jožef. 17. dec. Šmartno p. Kranju: Sv. Frančišek; g. Urbanec; 18. dec. Ist. Dev. Orleanska, Tarcizij; g. Vlasanović. 18. dec. Šentpeter. prosveta: Franc. revolucija; g. Pintar. 19. dec. Kor. Bela: London; g. Zor. 20. dec. Šiška: Božič v slikah; g. p. Ernest. 19. dec. Rok. dom; Božič v slikah. 21. dec. Kočevje: Čudeži

male Terezike; g. dr. Počočnik. 21. dec. Uršulinke: Amerika, film; g. Zor. 22. decembra Loški potok: Mala Terezika, Obuti maček, Snegulčica. 22. dec. Šmartno p. Litiji: Stari zakon, Sv. Alojzij. 22. dec. Št. Vid p. Stični: Stari zakon, Egipt. Jožef. 22. dec. Groblje: Božič v slikah. 22. dec. Cerknica: Brno; g. Košiček. 22. dec. Krekova prosv.: London; g. Zor. 23. dec. Stična: Belokrajina. 24. dec. Kamnik: Julijske Alpe, Karavanke. 28. dec. Cerknica: Marija v slikah; g. Košiček. 28. dec. Dobropolje: Tarcizij, Amerika, film; g. Zor. 29. dec. Šmartno p. Litiji: Novi zakon. 19. dec. Komenda: Amerika; g. Markež. 17. dec. Šk. Loka: Amerika; g. Markež.

Katoliške organizacije v Novem mestu — zlasti orlovska — nujno rabijo društveni dom. Ustanovil se je zato akcijski odbor za zgradbo »Ljudskega doma« pod pokroviteljstvom g. prošta Čerina in predsedstvom odvetnika dr. Česnika. Zaprošilo se je za efektivno loterijo, ki je bila tudi dovoljena z 844 dobitki. Komad srečke stane 5 Din in se naroča pri tajniku akcijskega odbora Josipu Mundi, uradniku Ljudske posojilnice v Novem mestu.

Naša prosvetna društva opozarjamo na to loterijo, da agitirajo med društveniki za nakup teh srečk ter pomagajo tako zgraditi »Ljudski dom« v Novem mestu. — Zrno do zrna — pogača, kamen do kamna — palača.
